

Oznam pre chatárov

Ako ste si mnohí všimli živé ploty vysadené s krušpánu alebo tzv. buxusu v naše obci aj v k. u. Valkov napadol škodca tzv.

Vijačka krušpánová je húsenica, ktorá ničí živé ploty

Aj váš živý plot odrazu vyzerá ako mŕtvy? Dobré si ho prezrite, ak aj nie zďiaľky, pri pohľade z blízka to môže byť horšie. Ak medzi vetvičkami krušpánu nájdete pavučinu, trus a zelenú húsenicu s čiernymi pásikmi, treba biť na poplach.

Staršie húsenice ožierajú celé listy ba aj výhonky. [_](#)

Vijačka krušpánová (*Cydalima perspectalis*) je nepríjemný škodca, ktorý u nás prakticky nemá prirodzeného nepriateľa. Pochádza z východnej Ázie. Nevelký motýľ s rozpätím krídel maximálne 4 cm je pomerne nenápadný. Bežne je bledý s hnedou kresbou, vyskytnúť sa však môže aj hnedá forma.

Aj starý, dobre rozrastený živý plot z krušpánu dokážu pažravé húsenice absolútne zničiť. Na pozore treba byť preventívne, pravidelne živý plot prehliadať a kontrolovať. Na povrchu spočiatku nemusí byť nič poznať, prehrabávajú sa preto v konárkoch a nahliadnite dnu. Nie je tam trus či pavučina?

Žiaľ, preventívne prehliadky živých plotov robiť treba, ale účinná preventívna ochrana krušpánu pred vijačkou zatiaľ známa nie je.

Ako vyzerá napadnutý krušpán?

Drobné lístky kra bývajú často húsenicami poškodené práve tak, že vyzerajú, akoby len obschli po tvarovaní krušpánu nožnicami. Mladé húsenice spôsobujú na listoch fľaky a škvrny, ktoré sa odlišujú rôznymi odtieňmi zelenej farby, môžu až žltnúť, postupne hnednúť. Práve na tento príznak by ste si mali dať pozor - ak ho spozorujete, je čas radikálne, ale dostatočne včas zakročiť.

Neskôr, keď húsenice povyrastú, škody sú rozsiahle. Celý kríček môže byť popretkávaný pavučinou, v ktorej je zachytený trus húseníc. Tie už ohrýzajú listy natoľko, až sa v nich vytvárajú zárezy, prípadne ostáva len zoschnutá žilnatina. Čím sú húsenice väčšie a staršie, tým viac zožerú. Napokon sa pustia do celých listov a dokonca aj do mladých koncových výhonkov. Vetvičky živého plota ostávajú zoschnuté, hnedé, holé.

Životný cyklus vijačky

Tento hmyz prezimuje v štádiu húsenice. Teplé zimy, aké máme v ostatných rokoch, húseniciam vyhovujú. Potrebujú síce chlad, ale ideálna teplota je okolo +2 až +3 stupne počas poldruha mesiaca. Mrazivá zima by mohla problém s inváziou vijačky vyriešiť.

Dospelé motýle potom v letnom období sú aktívne v noci, počas dňa sa ukrývajú v zeleni prakticky kdekoľvek v záhrade, na verejných priestranstvách, ale aj vo voľnej prírode.

Motýľ vijačky je dobrý letec, a tak sa rozširuje bez problémov na veľké vzdialenosti. Počas teplého roka dokáže mať vijačka 2 až 3 generácie, živý plot môže byť napadnutý v podstate permanentne, na jedinej rastline sa môže tento škodca vyskytovať vo viacerých štádiách svojho životného cyklu.

Chemický postrek

Prirodzeného nepriateľa vijačka nemá, ak chcete svoj živý plot zachrániť, do úvahy pripadajú chemické prípravky. Treba ich aplikovať premyslene a cieľavedome, ináč bude

postrek úplne zbytočný. Krušpán má navyše na listoch ochranný film, a preto treba pri aplikácii prípravkou používať aj zmáčadlo.

Živé ploty preto ploty vysychajú. Niektorí z Vás ich už vyrezali. Po konzultácií s odborníkmi a hasičmi sme zistili, že pokiaľ sa tieto poškodené dreviny nespália môže škodca napadnúť aj ovocné stromy preto nám bolo odporúčané tieto dreviny vyrezať a spáliť vo vlastných pozemkoch alebo na mieste určenom obcou. Miesto spaľovania a podmienky spaľovania Vám budú oznámené na č.t. 0905 446 121. Pred založením ohňa je potrebné nahlásiť na obecný úrad že budete páliť zničený buxus, aby Vám hasiči prípadne neuložili pokutu. Že budete páliť živé ploty môžete nahlásiť aj priamo na č.t. 112.

Za porozumenie ďakujem.

JUDr. Mária Kasičová

starostka